

1794.

1. Bierdeman, Carolus : De legatō generis secundum
Jus commune et bovarico. brabantico-german.
2. Gilbert, Ludovicus Guilielmus : De natura contractus
+ Substantive et historie metheseos primae vel uniuersalis
Julis (siehe Land n. 1792-1794)
- 2^a Meckel, Theod. Frid. Theodor : De consensu partium
corporis humani.
3. Tiefftrunk, Joannes Florianus : Theses. I. Ethica Tertiarum
illorum temporum conditione necessaria erat, si, quem
petierunt finem attingere ualuerunt II. Tertiarum
scientia omnibus in rebus politicis in audienda
iustitate magis fuerunt momenti, maximaque prece-
buerunt communitate.
4. Walter, Johannes Christianus : De fidejussore fidejussor.
is nec non de differentiis inter fidejussorem succe-
danum et indemnitate.

5 Foll. Koper ab Altenklinger; Caspari: Sensus externus
1795

1. Reschhelm, Carolus Videricus: De origine querelae
in officio testamento.
2. Reil, Joannes Christianus: De locis in apoplexia affectis
3. Schmidt, Joann. Frachin: De consensu partium.
4. Weller, Joann. Christianus: De eo quod justum est in eade
retracta praecipue in legitima compellendo.

1796.

1. Reil, Joannes Christianus: De locis in pleuritis
affectis
2. Wiese, Gustichus Ferdinando: De impedimento ma-
trimonii ob consanguinitatem et affinitatem sec-
undum jus mosaicum et Romanum.

1797.

1. Becker, Henricus Carolus: Doctrinae de variis chyli
feris et lymphaticis primordiis

1797

Konopatz, Christ. Groll: De jure in laesione oris
ad jus naturalis praesertim & positivis

Reil, L. Christian: De oculi mutationibus internis

Herling, Cas. Guad. Ludov.: An constantibus jam literis
lyticis, et ipsis valide fieri possit?

1798.

Sprengelius, Carlus: Analecta historica ad medicinam
Rubeorum.

Weser, Guad. Ferdin.: De jure et obligationibus monachi
catholici et sacra Evangelicorum consensu in specie
juris & primis successione ut inter alia

1799.

1. Heidenann, Augustus Guad. Ludov.: De comatu Selinguadi.

2. Kraus, Franc. Henricus Otto: De rationis natura
ut intell. secundum jus Romanum.

DISSERTATIO JURIS CANONICI

DE

JURIBUS

ET

OBLIGATIONIBUS

MONACHI CATHOLICI

AD

SACRA EVANGELICORUM CONVERTI,

IN SPECIE

QUOAD

IPSIS SUCCESIONEM AB INTESTATO.

QUAM

PRAESIDE

VIRO CONSULTISSIMO ATQUE DOCTISSIMO

GUIL. FERDIN. WIESE,

JURIS UTRISQUE DOCTORE,

DIE III. JULII MDCCXCVIII.

PUBLICICE DEFENDET

AUCTOR

VALENTINUS REMMERT,

FULDANUS.

HALAE,

IN OFFICINA BATHIANA.

Remmert, De jure de off. monachi cathol.

1798
3/5

V I R O

ILLUSTRISSIMO, ATQUE EXCELLENTISSIMO, DOMINO

DOMINO

L. B. DE MASSOW,

POTENTISSIMO BORUSSORUM REGI
IN CONCILIO SENATUS ET JUSTITIAE
SANCTIORI ADMINISTRO,
REGIARUM ACADEMIARUM CURATORI
SPLENDIDISSIMO ETC.

NEC NON

PER ILLUSTRIS DOMINO

DOMINO

L. B. DE BEIER,

POTENTISSIMO BORUSSORUM REGI A CONSIL. INT.,
PRAESIDI REGIMINIS, QUOD THORUNI EST,
GRAVISSIMO ETC.

D U U M V I R I S

MERITIS IN REMPUBLICAM, DIGNITATE

ET

OMNI VIRTUTIS LAUDE CONSPICUIS,

STUDIORUM SUORUM PRIMITIAS

D. D. D.

MAGNORUM NOMINUM

DEVOTISSIMUS CULTOR

AUCTOR.

M

Habet sua quilibet status jura et obligationes, habet et sua *status monachorum*^{a)}, quae cum ipso incipiunt atque eo sublato pereunt. Monachus siquidem aequae ac miles, quocum saepe comparatur, legibus certis atque statutis vitae monasticae, uti miles certis militiae legibus, tenetur. Miles utpote, ex quo sacramentum solemne dixit, militiae subjacet, sic monachus per PROFESSIONEM RELIGIOSAM^{b)} ordinis imperio ac regulae suae subditus evadit, mundo seculo huic nequam, ut aiunt, feliciter subreptus sibi soli vivit, terrena non cu-

a) MONACHUS is est, qui ad *vitam religiosam* ex regula agendam solemniter obstrictus est. Hinc et RELIGIOSI abusive appellati, ac si portorem caeteris hominibus perfectionem profiterentur. — Varii generis monachi dantur, inter quos notandi praecipuis sunt MENDICANTES, quorum talis est ratio, ut ne monasterium quidem domini capax sit. Caeterum qui plura hac de re legere cupit, videat Ant. Dadin. ALTESERRAE Alcericon f. origines rei monasticae, recul. cura GLÜCKII Halis 1782. 8.

b) PROFESSIO RELIGIOSA est promissio solennis, qua monachus praestitis vitae monasticae votis ad regulam certi ordinis servandam obstringitur. Valida non est, nisi anno aetatis XVI. completo, peractoque plene novitatus anno, et libero voluntis consensu facta sit, nec in praedictum tertium vergat. CONC. TRID. sess. 25, de regular. C. 15.

rans et secularia, civiliter moritur, atque officium plangentis, non docentis aut laborantis, subit, fervus redditur superiorum suorum per votum coecae illius, ut loquuntur, obedientiae, angelus per castitatis, et mendicus propter Christum per paupertatis sanctissimae votum. — Ast mittamus haec. Propositum est, de juribus et obligationibus monachi catholici, qui meliori spiritu ductus ad Sacra Evangelicorum conversus est, in specie quoad ipsius successorem ab intestato, pauca differere.

Jura igitur et obligationes monachi catholici ad sacra Evangelicorum conversi ex triplici potissimum capite spectari omnino possunt; nimirum

- I. secundum juris naturae axiomata,
- II. secundum juris positivi germanici leges,
- III. in specie secundum jura utriusque ecclesiae in Imperio nostro Germanico receptae, catholicae scilicet et evangelicae.

I. PRINCIPIA JURIS NATURAE.

Monachos si ex capite juris naturae spectare velimus, „non nisi sub hypothese quaedam de iis definiti possunt,“ ut ait CL. NETTELEADT ^{c)};posito igitur, ecclesiam in statu juris naturae consideratam habere monachos, consequenter et legibus atque statutis, quibus se dederunt, tenerentur. „Quod si itaque ponamus,“ ut pergit idem CL. AUCTOR „regularem renuntiasse dominio per votum paupertatis, ejus singularem obligationem esse,

c) Syst. elementar. jurispr. natural. Lib. III. jurispr. eccles. Tit. II. de regul. §. 947.

quod dominium acquirere et aliquid in dominio habere nequeat, sicque nec testari posse, juris naturalis est;,, liberam enim factam esse ejusmodi renuntiationem, adeoque validam fore supponimus, atque eam tamdiu quoque valere debere, quamdiu vitam monasticam monachus profitetur; cui enim quis semel renuntiavit, eidem pro omnino omnino tempore, quoad vita scilicet monastica durat, renuntiasse censetur. Ejusmodi igitur monachus, si ad rempublicam ipsum retuleris, civiliter revera mortuus est, atque omnibus omnino juribus et obligationibus qua civis aut domini privatus existit. Cum vero nemo mortalium, juris naturae principis aliquo modo imbutus, bonis suis cedere, atque mendicantium more aliorum commiseratione fretus, vitae suae alimenta ab aliis elemosynae loco petere atque colligere jure possit, hinc, si ingenue fateamur, quod res est, data juris naturae hypothese defendi vix potest.

Quodsi igitur monachus tristem hanc, quam degit, vitam denuo deferendo ad statum secularem reversus fuerit, jura ejus et obligationes monasticas statim cessare, atque pristina, quibus renuntiaverat, jura reviviscere per se patet, id quod jureconsulti *civilem* hominis ejusmodi *reviviscenziam* appellant.

Verum et quid justum hac in re sit, si ad principia juris nostri germanici rem dijudicemus, mox dicendum.

II. PRINCIPIA JURIS POSITIVI GERMANICI.

Principia haec juris positivi germanici, quae hac in quaestione adhiberi possunt, duplicis denuo

generis sunt: vel enim fermo est de monachis ecclesiae catholicae, vel de iis, quos retinere, tanquam antiquae imaginis umbras, Ecclesiae Protestantium. Hinc et principia vel sunt

- a) juris positivi Catholicorum, vel
- b) juris positivi Protestantium.

a) Jura Catholicorum.

Abundat sane ecclesia catholica ingentibus monachorum agminibus, quos suos, in Germania praeprimis, cohortes Pontifex Romanus fecit, et pro conservando nexu et unitate, ut aiunt, fidei tuenda vigiles sibi paravit. Varia licet sint ipsorum nomina, vestes, regulae atque statuta, in eo tamen omnes conveniunt, quod per solennem votorum nuncupationem terrena omnia a se remouent, atque bonis suis in seculo possessis renuntiant, adeo ut „ex rite peracta professione religiosa,“ ut ait CL. BOEHMER ^{d)}, „reciproca quaedam monachum inter et monasterium obligatio nascatur, qualis ex natura Congregationis est inter ipsum et membra ejus.“ Monachus siquidem, monasterii regulas atque statuta sua facere, atque si monasterium acquisitionis capax est, ut abbati a e, omnia non sibi, sed monasterio ^{e)} acquirere velle pollicetur; sin vero ex ordinis regula domini incapax est, ut Coetus mendicantium,

d) Princ. jur. Can. Lib. III. Sect. III. de regular. et monach. §. 423.

e) Hinc natum est tritum illud: Quidquid acquiritur monacho, acquiritur monasterio. Hinc et jure communi monachis jus succedendi competit L. 46. C. de episc. et Cleric. quod tamen ipsis ex observantia particulari negatur. Van Espen J. E. Tom. I. pag. 276.

simplici rerum, quibus frueretur, usu adquiescere velle: quo facto, verba sunt cl. KOCHII f) „pro omnino civiliter mortuo habetur, qui successione hereditariae incapax est: non vero omnino civiliter mortuus in successione materia reputatur monachus tali ordini religioso adscriptus, qui capax successione est: quamvis enim monachus propter votum paupertatis non sit hereditatis eo effectum capax, ut illam sibi adquirat, monasterium tamen, quod ingressus est, quodque bonorum capax existit, hereditatem monacho delatam acquirit ex persona monachi, eodem jure, ac si hic in seculo, ut aiunt, remansisset §), eundem fere in mo-

f) Tract. de success. ab intest. §. 20. not. C. sqq.

g) Habemus celebre hac de re exemplum publici juris factum in den neuesten Religionsbegebenheiten I, Jahrgangs I, St. in Joh. Andr. GERSTLACHERO, Canonico olim regulari in Praepositura Beyerbergensi in Bavaria, qui anno aetatis suae XIV. ordinem Canonicorum regularium sancti Augustini ingressus atque anno sequenti solennia in eo ordine vota professus est, verum aetatis suae anno XXVII. monasterium deseruit atque in Ducatu Würtembergico ecclesiae Lutheranae fidem dedit. Elapsis ex post annis 15. atque utroque parentum suorum in Bavaria, qui ab intestato decesserant, privatus, integrum ipsius patrimonium 45000 florenorum supra citatum monasterium ipsi praecipuit. Pluribus hac super re litteris a Regimine Würtembergico ad Regimen Electorale Bavaricum frustra datis, atque intercedente praeprius Badenensi Markgravo, a cuius consiliis intimis erat filius supradicti Joh. Andr. GERSTLACHERI, res haec speciali cuidam Commissioni demandata atque post plurima fata ad Corpus tandem Evangelicorum delata est. Verum anno 1771. monasterium praedictum a Regimine Bavarico ab instantia solutum in hereditatis possessione permanit. — Res haec licet magni momenti, composita tamen atque expediti nondum juris facta est. Plura hac de re narrat WALDECK in den literarischen Annalen der Rechtsgelehrsamkeit I, Bd. Conf. porro Car. Frid. GERSTLACHER Untersuchung, ob ein catholischer Ordensgeistlicher, wann er mit Verlassung des Ordens zur evangelischen Kirche getreten, erblichfähig sey? Carlsruhe 1711.

dum, quo jure romano ^{h)} servi heredes instituti capaces sunt hereditatis ex persona domini: sicut enim hi acquirebant domino, ita monachi hereditatem delatam, sive ex testamento, sive ab intestato, adquirunt monasterio, successione puta, ut antea diximus, capaci.,

Obligatio porro haec perpetuo manendi in statu monastico, juris mere positivi est, adeo quidem, ut, si ordinem suum non deseruerit monachus, vinculum illud in professione religiosa nexum ipsum inter et monasterium continuo existat; quod si vero, prout id ipsum subinde jam factum esse scimus ⁱ⁾, per dispensationem Pontificis ^{k)}, monachorum quis ab ordine solveretur, certe anteriora sua, quibus renuntiaverat, jura et obligationes eo ipso reciperet, adeoque etiam successione ab intestato capax denuo redderetur. — Jam

h) §. 3. Inst. per quas personas.

i) In favorem Episcopi Josephi Carasae in Italia, ut unum e pluribus afferam. Vid. WALDECK l. c.

k) Num et Archiepiscopi et Episcopi respectu monachorum et monialium dioecesiam suam idem conari non possint, non video. Consentit inter alios Pet. MÜLLER Diss. hist. de subiecto potestatis dispensandi circa vota monastica. Moguntiae 1791. Fecit saltem Archiepiscopus Moguntinus respectu plurium monachorum archidioeceseos suae.

Sed quid? — Si totus ordo, Jesuitarum v. g., a Pontifice extinguitur, an et tunc monachi pristina jura et obligationes recipiunt? Affirmat WÜRSCHEMIDT Diss. de success. monialis in hered. patern. monasterio suppresso. Erfordiae 1788. — Porro num ingens modo exulum e Gallia monachorum et monialium cohors pristina sua, quibus cesserat in professione religiosa, jura recipiunt? — Mea saltem sententia omni jure ea recipiunt, cum tacita Pontificis dispensatio supponi, atque status praecipuis monasticus, saltem respectu plurium ipsorum, qui congregationibus sui ordinis extra Galliam incorporari non potuerunt, cessare debuit.

quid jura positiva Germanico - Protestantium
hac de re statuunt, videamus.

b) Jura Protestantium.

„Vitae religiosae institutum,, ut verbis *cr.*
BOEHMERI ¹⁾ utar, „inter Evangelicos non subla-
tum profus, sed reformatum ac redactum est ad
principia *Aug. Conf.* ^{m)}. Emendatis hinc inde re-
gulis antiquis, sublata sunt vota, sublatum est or-
dinum discrimen, sublata est hierarchia monastica.
Superfunt congregationes ecclesiasticae eorum ad-
huc, qui ad vitam communem religiosam ex re-
gula agendam, nullis praescriptis votis obstricti,
quasi regulares sunt, et *conventuales* dicun-
tur. Jura vero et obligationes singularum con-
gregationum ex utroque sexu sub directione
abbatis ⁿ⁾ vel abbatissae confociatarum
particularibus nonnisi statutis, consuetudinibus
et observantia definiuntur. Subsistit inter eos
quidem obligatio ad castitatem et obedi-
entiam, sed salva semper manet ipsorum liber-
tas, praevia resignatione ad vitam secularem
redeundi, et de bonis propriis pro lubitu disponen-
di, nisi et haec facultas observantia quadam at-
que specialibus statutis adempta sit., Ejusmodi
igitur Conventuales, cum veri monachi aut monia-
lis qualitates non habeant, nullis utpote votis,

1) Princ. Jur. Can. §. 430. l. c.

m) *Aug. Conf.* art. XXVII. von Klostersgelübden.

n) In quibusdam ejusmodi congregationibus abbati licet inire
matrimonium; conventuales vero coelibatus lege tenentur!
--- nova et vetera! ---

quae Ecclesiae Protestantium ignorant, obstricti, jura sua anteriora et obligationes quoad essentiam non amittunt, licet in jurium ejusmodi et obligationum usu hinc inde limitentur; adeoque et quaestio, num jura et obligationes eorum per ingressum in congregationes ejusmodi salva maneant, nec ne, moveri de iis omnino nequit, aut mota solvi saltem facillime potest.

Restat nunc solum, ut, quid secundum jura utriusque in Imp. Germ. receptae ecclesiae principia hac super re statuendum sit, inquiratur.

III. JURA UTRIUSQUE ECCLESIAE CATHOLICAE ET EVANGELICAE.

Jura et obligationes circa exercitium religionis catholicae et evangelicae per *Pacem Religiosam et Westphalicam* °) in Germania definiuntur, harum obligatio universalis est, et ad politicos aequae ac ecclesiasticos pertinet p), et per eam derogatum est juri cuicumque anteriori, canonico et civili, datum est insuper pace religiosa *augustanae confessioni* additis idem ac catholicis liberum religionis exercitium per Imp. Rom. Germ. q), idque in pace Westphalica r)

o) *J. P. O.* art. V. §. 1. et art. XVII. §. 2.

p) Miror sane in supra allegata lite GERSTLACHERIANA a Bavariae catholicis oppositum esse, pacem Westphalicam monachos non complecti. Vid. WALDECK loc. cit. pag. 183. Cum tamen art. XVII. §. 3. ejusdem pacis expresse dicatur: „Contra hanc transactionem ullumve ejus articulum aut clausulam nulla jura canonica et civilia, -- *nullae religionum ordinum regulae*, aut exemptiones, sive praeteriti, sive futuri temporis -- allegentur, audiantur aut admittantur. „

q) *Pax Relig.* de a. 1555. §. 15. 16. 25.

r) *J. P. O.* art. VII. §. 1.

declaratum ita est, ut, quidquid juris religionis intuitu *Catholicis* et *Aug. Conf.* addictis statibus et subditis per leges imperii tributum est, id etiam iis, qui inter hos *Reformati* vocantur, competere debeat. Utraque igitur religio *ca-tholica* et *evangelico-Lutherana* et *Re-formata* aequali jure per imperium Rom. recepta est atque approbata^{s)}. Jura porro utriusque religionis ex pace Rel. et Westph. sunt *aequalia*, adeoque inter ordines imperii utriusque religionis *mutua* et *exacta aequalitas* intercedit, ut, quod uni *justum est*, alteri quoque *justum esse debeat*, nisi jus praecipuum ex ipsis legibus publicis descendat^{t)}. Utriusque praeterea religionis subditi iisdem juri-bus fruuntur et aequali justitia atque protectione gaudent^{u)}. Hinc sive catholici, sive Aug. Conf. addicti, nullibi ob religionem despiciantur habendi aut jura eis neganda sunt, quae haereticis alioquin negata fuere^{v)}.

Utriusque religionis exercitium liberum esse debet, id est, immune ab omni vi, coactione et turbatione^{w)}. Hinc salva manet cuilibet facultas, *alterutram religionem* suo conscientiae judicio *profitendi*, eamque sine jurium dispendio *mutandi*, excepto unico casu et reservato, qui ecclesiasticas nonnisi personas concernit, juxta

s) *Pax Rel.* §. 17. et *J. P. O.* art. VII. §. 2.

t) *J. P. O.* art. V. §. 1. et 35.

u) *J. P. O.* art. V. §. 35.

v) *J. P. O. I. c.* §. 35.

w) *J. P. O.* art. V. §. 1. et 31.

J. P. O. Art. V. §. 15. ^x). Nemini igitur religionis intuitu et pro ea deferenda vis aut metus, laesiones vel alia incommoda inferantur ^y), nec alterutri religioni addictis quidquam injungendum vel imperandum est, quod confessioni aut conscientiae repugnat ^z).

Quodsi nunc generalia haec *Pacis Religiosae* et *Westphalicae*, legum utpote Imperii germanici fundamentalium, principia uno quasi obtutu perspiciantur, sequitur, monachum catholicum, quodsi ad sacra evangelicorum transierit, in pristinum statum respectu jurium suorum et obligationum, quibus in professione religiosa solemniter renunciaverat, restitui, atque cum juxta *Aug. Conf.* ^a) religio protestantium vota monastica plane ignoret, monachum ejusmodi conversum mutata religione catholica in protestanticam jura anteriora merito obtinere debere patet.

Pari modo, cum vi *Pacis Osn.* ^b) jura catholicorum et evangelicorum aequalia sint ^e), ita ut, quod uni justum, et alteri justum esse debeat,

^x) „Si igitur catholicus Archiepiscopus, Episcopus aut Praelatus, (idem obtinet de canonicis, parochis aliisque personis ecclesiasticum aliquod beneficium habentibus) „religionem impolterum mutaverint, excidant illi statum suo jure, honore tamen famaue illibatis, fructusque et redditus citra moram et exceptionem cedant. „ Id quod Canonistae *Reservatum ecclesiasticum* appellant.

^y) J. P. O. art. V. §. 34.

^z) J. P. O. art. V. §. 48.

^a) *Aug. Conf.* art. 27.

^b) J. P. O. art. V. §. 1. et 35.

^e) Cfr. SCHMELZER Diss. de exacta aequalitate inter utriusque relig. consortes, Göttingae 1735.

sequitur ex his omnibus, monachum catholicum ad sacra evangelicorum conversum jura et obligationes, quibus in professione religiosa renuntiaverat, denuo recipere, adeoque et jus succedendi ab intestato saluum ipsi manere ^d). Adeoque, licet plura hanc in rem disputari possent, pro temporis tenuitate pauca haec dixisse sufficiat.

d) Cfr. Cl. KOCH Tract. de Success. ab intest. §. 20. not. c. Sapienter idipsum sanxerunt in adolescente modo Republica Romana quatuor illi Directorii Francogallorum commissarii in speciali hac de re proclamata constitutione die XI. Maji anni currentis. En verba praecleara et libertatis principii omnino conformia:

Art. III. „Da das Gesetz keine religiösen Gelübde anerkennt, so kann niemand gehindert werden, das Mönchsleben zu verlassen und wieder zur menschlichen Gesellschaft zurückzukehren.“

Art. IV. „Die Mönche und Nonnen, welche sich des im vorhergehenden Artikel ihnen zuerkannten Rechts bedienen, sind eben so erbfolgefähig, als ob sie nie ein Gelübde geleistet hätten.“

Art. V. „Da kein Gesetz eine zurückwirkende Kraft haben kann, so ist die Verfügung des vorigen Artikels blos auf diejenigen Erbfolgen eingeschränkt, welche sich erst nach dem Austritte der Religiösen aus den Klöstern ereignen.“ Legatur D. POSSELT neueste Weltkunde 9. Junii 1798. Band II. nro. 160. Art. Röm. Republik.

Caeterum extat quoque dissertatio quaedam contrariam tenens sententiam, FERDIN. KLOTEN (Franciscani) disp. de eo, quod circa successione hereditariam et feudalem defertorum instituti religiosi ex omni lege justum est. Lauterbaci (prope Fuldam) 1770. 4. Verum pro aris et focis auctorem scripsisse atque mortem praesumis civilem monachi plus justo urgere scio.

Ingenuorum pariter ac eruditorum juvenum Nomina,
qui opponentium vices susceperunt, sunt:

Gottl. Frid. Helmuth Fromm, Priegnitiuss.

Henr. Cramerus, Guelfphalus.

Joh. Steph. Jericho, Magdeburgicus.

Joh. Georg. Kölderer, Hungarus.

Halle, Diss., 1795/1800

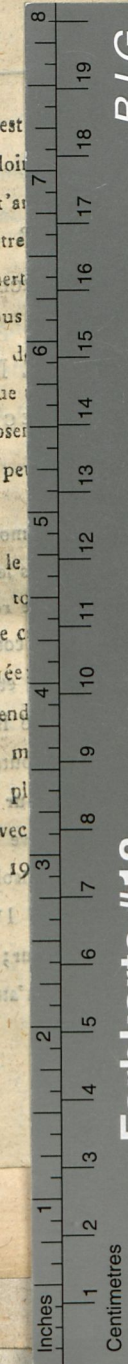
ULB Halle

001 938 460

3

Sb.

B.I.G.

Farbkarte #13

Remmert, Valentin: doct. monachi. notari.

DISSERTATIO JURIS CANONICI
DE
JURIBUS
ET
OBLIGATIONIBUS
MONACHI CATHOLICI

1798
3/52

AD
SACRA EVANGELICORUM CONVERSI,
IN SPECIE
QUOAD
IPSIUS SUCCESSIONEM AB INTESTATO.

QUAM
PRAESIDE
VIRO CONSULTISSIMO ATQUE DOCTISSIMO
GUIL. FERDIN. WIESE,
JURIS UTRISQUE DOCTORE,

DIE III. JULII MDCCXCVIII.

PUBLICICE DEFENDET

AUCTOR
VALENTINUS REMMERT,
FULDANUS.

HALAE,
IN OFFICINA BATHAEANA.

